

DaNS | Društvo arhitekata Novog Sada

Svetozara Miletića 20

21101 Novi Sad

<https://dans.org.rs/>

Saopštenje za medije

11.02.2021.

Kontakt: dans.org.rs@gmail.com

Inicijativa za zaštitu Studija M i Radija Novi Sad

Društvo arhitekata Novog Sada (DaNS) podnelo je pre nedelju dana **Inicijativu** sa zahtevom nadležnoj instituciji – Zavodu za zaštitu spomenika kulture Grada Novog Sada – da se nedavno iseljeni radijski kompleks zgrada sa Studijom M u centru grada u najkraćem mogućem roku utvrdi za **kulturno dobro** i da se time pravno-formalno uredi buduća rekonstrukcija objekata.

Na ovaj način želimo da pokrenemo i javnu debatu o najboljem rešenju za prenamenu ovog vrednog arhitektonskog kompleksa i **pozivamo** sve zainteresovane pojedince, grupe i institucije da se pridruže našoj inicijativi. DaNS nedvosmisleno podržava mogućnost da ovaj kompleks dobije novu namenu i pozdravlja napore da se obezbede finansijski uslovi za to, ali sve treba da bude u skladu sa stručnim kriterijumima najvećeg stepena.

Radi se o nizu zgrada koje je do skoro koristila Javna medijska ustanova RTV – Radio Novi Sad, čije su projekte potpisali **naznačajnije arhitekate** grada dvadesetog veka: Đorđe Tabaković, Daka Popović i Pavle Žilnik.

Imajući u vidu prošlonedeljnu primopredaju zgrada radijskog kompleksa Pokrajini, kao i najave o osnivanju i izgradnji **novog muzeja** na njegovom mestu, apelujemo na nadležne da bilo kakvu rekonstrukciju u cilju prenamene sprovedu isključivo u skladu sa zakonskim regulativama i prema validnoj stručnoj analizi. Na ovo upozoravamo s obzirom na značajnu činjenicu da gradski Zavod za zaštitu spomenika kulture već priprema materijal za proglašenje ovog kompleksa za kulturno dobro. Taj postupak, međutim, još nije okončan, zbog čega svi moraju biti veoma oprezni kada promišljaju o bilo kakvim intervencijama.

Ne možemo se složiti sa idejom da se **u ime izgradnje muzeja posvećenog 20. veku nepovratno uništi nasleđe tog 20. veka**, što bi se desilo rušenjem dela bivših radijskih zgrada.

Zgrada **Studija M**, arhitekate Pavla Žilnika, je mesto koje od izgradnje 1959. godine ima funkciju kulturnog koncertnog prostora **na ovim prostorima**. Holovi i koncertna sala Studija M predstavljaju najvredniji enterijer iz pedesetih godina u gradu, a sama zgrada sa platoon najreprezentativniji javni objekat kulture iz te epohe koju Novi Sad ima.

Dodatno, Studio M čini organsku celinu sa starom zgradom **Radija Novi Sad**, arhitekate Davida Dake Popovića, koja sadrži reprezentativni hol sa stepeništem iz međuratnog perioda. Njenim proglašenjem za kulturno dobro bi se otvorila mogućnost da se zgradi rekonstrukcijom vrati

originalni izgled iz 1932. kada je izgrađena za Trgovački Lojd, i da time zasija u punom sjaju kao deo istorije grada.

Ovaj niz se nastavlja zgradom aneksa radija iz 1959, kojom je arhitekta Žilnik ostvario harmoničnu vezu sa starom zgradom **Doma novosadske trgovačke omladine**, najlepše ugoane zgrade iz međuratnog perioda u Novom Sadu. Nju je 1932. godine podigao čuveni arhitekta Đorđe Tabaković i njome se završava ansambl radijskih zgrada koje smo kao društvo u obavezi da sačuvamo.

Dodatni značaj ove grupe zgrada čine i **retki komadi tehnike** iz svih epoha istorije Radija Novog Sada, potom bogata arhiva snimaka radijskog programa i održanih koncerata, a posebno je važna i **kulturna memorija** ovog mesta kao **epicentra domaće i svetske muzičke i kulturne produkcije**.

S obzirom na to da je Gradska uprava za urbanizam i građevinske poslove u junu 2020. **odbacila zahtev Pokrajine za izdavanje Lokacijskih uslova** za rekonstrukciju radijskog kompleksa, jer projekat koji je podnešen, a koji je dobijen na javnoj nabavci, nije ispunjavao uslove za građenje zbog nekolicine problema u zahtevu i neusklađenosti sa planskim dokumentima i zakonskim procedurama, pozivamo da se svi budući projekti usklade sa svim važećim planovima, propisima i uslovima nadležnih organa.

Stoga Društvo arhitekata Novog Sada poziva Pokrajinsku vladu AP Vojvodine da efikasno iskoristimo vreme i dođemo da projekta rekonstrukcije koji će ispunjavati najviše stručne standarde. DaNS se principijalno zalaže da se pre svega **raspiše arhitektonski konkurs** za idejno rešenje rekonstrukcije ovog kompleksa u cilju buduće prenamene, čiji bi zadatak bio da se dođe do najboljeg arhitektonskog rešenja usklađivanja nove namene sa postojećim karakterom zgrada radijskog kompleksa koje treba očuvati. Društvo arhitekata Novog Sada, kao i do sada, stoji na raspolaganju za bilo kakvu vrstu stručne pomoći u ovom procesu.

KRAJ SAOPŠTENJA

U prilogu je izbor ilustracija koje idu uz saopštenje, sa opisom i izvorima tj. autorima fotografija. Molimo vas da navedete izvore i autore ukoliko ih budete koristili.

1.

Studio M, koncertna sala.

Foto: Relja Ivanić & Društvo arhitekata Novog Sada

2.

Studio M, sprat hola.

Foto: Relja Ivanić & Društvo arhitekata Novog Sada

3.

Studio M, sprat hola.

Foto: Relja Ivanić & Društvo arhitekata Novog Sada

4.

Studio M, prizemlje hola sa stepeništem.

Foto: Relja Ivanić & Društvo arhitekata Novog Sada

5.

Studio M, arhitekta Pavle Žilnik, 1958-1959.

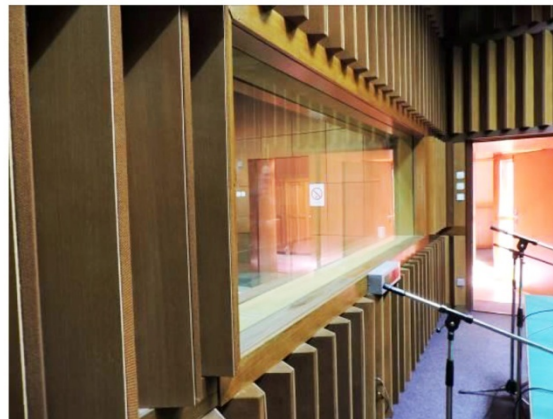
Foto: Relja Ivanić & Društvo arhitekata Novog Sada

6.

Detalji enterijera stare zgrade Radija Novi Sad.

Foto: Zavod za zaštitu spomenika kulture Grada Novog Sada

7.

Originalni i današnji izgled stare zgrade Radija Novi Sad. Zgradu je za Trgovački Lojd projektovao Daka Popović 1930. godine, ali je dograđena pedesetih godina kada je i izgrađen Studio M pored nje, po projektu Pavla Žilnika.

Izvor: Zavod za zaštitu spomenika kulture Grada Novog Sada

8.

Perspektivni prikaz Studija M iz projekta arhitekta Pavla Žilnika, 1958.

Izvor: Zavod za zaštitu spomenika kulture Grada Novog Sada

9.

Dom novosadske trgovačke omladine, arhitekta Đorđa Tabakovića, 1932. Radio Novi Sad je delom koristio prostorije i u toj zgradi, a koje su sada iseljene.

Foto: Zavod za zaštitu spomenika kulture Grada Novog Sada

